

SYKEPLEIE I PSYKISK HELSEVERN FOR VOKSNE OG TVERRFAGLIG SPESIALISERT RUSBEHANDLING

En studie om hva som er sykepleiernes ansvar og arbeidsoppgaver. Hvilke pasientbehov dekkes? Hva er kompetansebehovet?

Utvikling av sykepleierrollen:

Denne studien vil være til nytte i utvikling av sykepleiernes særegne ansvar innen psykisk helsevern for voksne (PHV) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Ved å beskrive ansvar og arbeidsoppgaver hos sykepleierne på feltet, samt i hvilken grad de opplever å dekke pasientenes behov, tegnes et bilde av **hvordan det er å være sykepleier** innen psykisk helsevern og TSB i dag. Studien tydeliggjør sykepleiernes kompetansebehov samt hvilke områder som er viktig å prioritere for å utvikle sykepleierollen på feltet.

Sykepleiernes ansvar:

Studien viser at sykepleierne opplever **stort ansvar** for mange områder av pasientbehandling og oppfølging. De utfører et **mangfold av arbeidsoppgaver**, herunder observasjon av psykisk helse, kartlegging og vurdering av rusproblematikk, oppfølging av ulike behov for sykepleie, administrasjon av medisiner, dokumentasjon av behandling og samhandling og motivering. Det er flere områder der de mener det er **behov for større innsats** for å møte pasientenes behov. Særlig gjelder **dette involvering av pasienter og pårørende**.

Menneskelige behov:

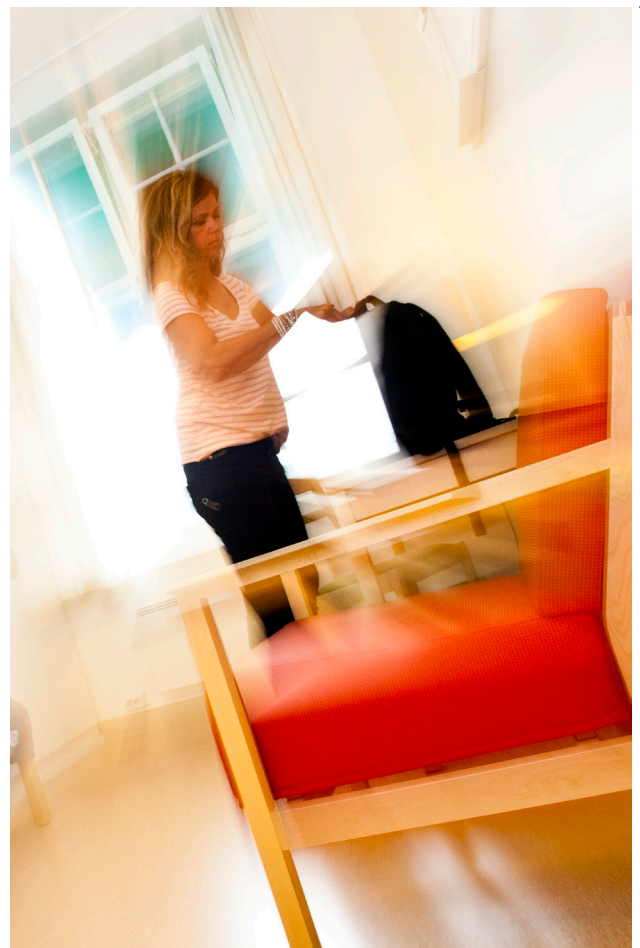
Det er behov for større oppmerksomhet knyttet til **seksualitet/samliv og åndelige/eksistensielle behov**. Studien tyder på at det jobbes **relativt godt med pasientenes fysiske helse**, samtidig som sykepleierne mener det **trengs mer innsats** for å imøtekomme pasientenes behov på dette området. Fire av ti sykepleiere innen PHV rapporterer at de i liten grad, eller ikke i det hele tatt, jobber med fysiske helseproblemer. Dette kan tyde på at **fysisk helse i for liten grad vektlegges**. Svært mange pasienter innenfor psykisk helsevern har også fysiske plager, og har en langt lavere gjennomsnittlig levealder enn befolkningen generelt.

Brukerinvolvering:

Sykepleierne rapporterer om lav **pasientdeltakelse** når det gjelder utforming av blant annet Individuell plan. Samtidig er det få sykepleiere som vurderer at det er behov for økt innsats på dette området.

Veiledning og kompetansebehov:

Det kommer tydelig frem at sykepleierne ønsker **sykepleiefaglig veiledning** og mer kunnskap om blant annet medisinfri behandling, pasienter med minoritetsbakgrunn samt ny teknologi for oppfølging og behandling. Dette er tema som reflekterer sentrale utviklingstrekk i helsevesenet, og tyder på at **sykepleierne er framtidsrettet** og opptatt av å tilpasse helsetjenestene til de behov pasientene har.

OM SYKEPLEIERNE I STUDIEN

79 prosent av sykepleierne er ansatt i PHV, 12 prosent er ansatt i TSB, mens ni prosent er ansatt i enhet med kombinert psykisk helse og rusbehandling. Det var en **høy andel erfarne sykepleiere som deltok**, tre fjerdedeler av dem har mer enn seks års erfaring fra arbeidsplassen. **Tre av fire har videreutdanning** i en eller annen form. 14 % har mastergrad.

OM UNDERSØKELSEN:

Studien er på oppdrag fra Norsk sykepleierforbund (NSF) utført av SINTEF Teknologi og samfunn, Avd. helse, ved Line Melby, Marian Ådnanes og Frida Kasting. Målet med studien var å tydeliggjøre sykepleiernes bidrag innen de spesialiserte tjenestene psykisk helsevern (PHV) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB).

Funnene baserer seg på fokusgrupper med 38 sykepleiere, etterfulgt av spørreundersøkelse som ble sendt ut til 5800 sykepleiere som utgjør omlag 78 prosent av de totalt ca. **7400 sykepleiere som jobber i PHV og TSB** (ca 6300 i PHV og ca. 1100 i TSB). 1918 (N) sykepleiere svarte på undersøkelsen, noe som tilsvarer en svarprosent på 35.

REFERANSE

Line Melby, Marian Åndenes, & Frida Kasting. (2017) Sykepleie i psykisk helsevern for voksne og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Hva er sykepleiernes ansvar og arbeidsoppgaver? Hvilke pasientbehov dekkes? Hva er kompetansebehovet? SINTEF Teknologi og samfunn. Avd. Helse. Rapportnummer: A29053.

Kontaktinfo:

Espen Gade Rolland, prosjektkoordinator Sentralt Fagforum NSF,
espen.gade.rolland@nsf.no Tlf.: 408 42 941

